

Ghid practic pentru ONG-uri în vederea prevenirii discriminării comunităților de romi

*Cu sprijin financiar din partea Programului Drepturi
Fundamentale și Cetățenie al Uniunii Europene
Cod proiect Numar: JUST/2012/FRAC/AG/2848*

Ghid practic pentru ONG-uri în vederea prevenirii discriminării comunităților de romi

*Cu sprijin financiar din partea Programului Drepturi
Fundamentale și Cetățenie al Uniunii Europene
Cod proiect Numar: JUST/2012/FRAC/AG/2848*

Titlu

Ghid practic pentru ONG-uri în vederea prevenirii discriminării comunităților de romi

Elaborat de:

Berill Baranyai (ACIDI, I.P.),
Maria Helena Torres (ACIDI, I.P.),
Maria José Vicente (EAPN Portugalia),
Paula Cruz (EAPN Portugalia),
Vasco Malta (ACIDI, I.P.)

În această serie editorială mai sunt incluse următoarele ghiduri: Ghid practic pentru serviciile de poliție în vederea prevenirii discriminării comunităților de romi; Ghid practic pentru profesioniștii din domeniul media în vederea prevenirii discriminării comunităților de romi; Reprezentarea romilor în litigii privind drepturile omului. Ghid pentru avocați.

Data: Iulie, 2014

Declarație de declinare a responsabilității:

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene. Această publicație reflectă doar opiniile autorilor și Comisia nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

Machetare și tipărire. Pardedós.

Cuprins

Introducere	5
1. Conștientizarea	9
2. Principalele bariere și sugestii pentru a le depăși	13
3. Instrumente de intervenție și metodologii	17
4. Nevoi de formare	20
5. Bune practici.....	23
6. Recomandări.....	31
Bibliografie	34
Glosar	35
Link-uri utile.....	39

Introducere

Scopul principal al proiectului Net-Kard: Cooperare și Relaționare între Actori Cheie împotriva Discriminării Romilor este acela de a preveni discriminarea comunităților rome și de a îmbunătăți asistența acordată victimelor, prin promovarea cooperării și creării de rețele între actorii cheie implicați în apărarea dreptului la egalitate și prin îmbunătățirea și transferul cunoștințelor deja existente cu privire la experiența metodologică din acest domeniu către diferitele țări participante la proiect.

Acest proiect este finanțat prin Programul de Drepturi Fundamentale și Cetățenie al Uniunii Europe și include următorii parteneri: Fundación Secretariado Gitano (partener principal) (Spania), Rede Europeia Anti Probeza Portugalia (EAPN – European Anti-Poverty Network, Rețeaua Europeană Anti Sărăcie) (Portugalia); Alto Comissariado para a Imigração e Diálogo Intercultural (ACIDI, IP) (Înaltul Comisariat pentru Imigrație și Dialog Intercultural) (Portugalia), Centrul de Resurse Juridice (CRJ) (România), Fundația Secretariatul Romilor (România), Ufficio Nazionale Antidiscriminazioni Razziali (Oficiul Național pentru Antidiscriminare rasială) (Italia) și Istituto Internazionale Scienze Mediche Antropologiche e Sociali (IISMAS) (Italia).

Scopul acestui ghid:

Prezentul Ghid este destinat ONG-urilor și asociațiilor romilor și scopul principal este de a oferi resurse pentru profesioniștii din aceste structuri, în scopul de a preveni discriminarea comunităților de romi, precum și mecanisme și practici pentru a promova crearea de rețele între alte părți interesate.

Este important de subliniat că acest ghid este o resursă pentru aceste entități și, prin urmare, ar trebui să fie luate în considerare anumite premise importante: pe de o parte, în scopul de a înțelege toate informațiile conținute în capitolele următoare, este necesar să realizăm că acesta este un instrument general care trebuie

să fie utilizat într-un mod integrat, împreună cu alte instrumente și cunoștințe ale profesioniștilor; pe de altă parte, acest ghid este un instrument cu scopul de a îmbunătăți practicile care sunt deja dezvoltate de ONG-uri și asociații ale romilor.

Metodologia utilizată:

Materialul prezentat în Ghid este rezultatul unor focus grupuri și interviuri realizate de către partenerii din proiect în Portugalia, Spania, România și Italia. Participanții au fost ONG-uri și reprezentanți ai asociațiilor/comunităților de romi care au împărtășit experiența dobândită în munca desfășurată pentru a combate discriminarea și a răspunde principalelor dificultăți cu care se confruntă comunitățile de romi. Totodată, au fost propuse soluții și recomandări privind modul de îmbunătățire a acestei activități. Cunoștințele partenerilor Net-Kard în aceste problematice au fost, de asemenea, folosite pentru a realiza un ghid care ar putea ajuta toate ONG-urile și asociațiile romilor la nivel european.

Structura Ghidului:

Acest ghid este împărțit în 6 capitole. Primul se referă la rolul pe care ONG-urile/asociațiile romilor îl joacă în lupta împotriva discriminării comunităților de romi, prezentând diferite idei și proceduri din activitatea lor de zi cu zi. În al doilea capitol sunt prezentate diferite bariere cu care aceste asociații încă se confruntă în munca pe care o desfășoară iar la sfârșitul capitolului sunt furnizate sugestii pe care ONG-urile le pot utiliza pentru a depăși aceste bariere. Al treilea capitol descrie diferite instrumente și metodologii pentru a consolida lupta împotriva discriminării și prezintă utilitatea lor prin exemple concrete prezentate în casete de text. Capitolul patru prezintă teme de training care să răspundă nevoilor ONG-urilor/asociațiilor de romi și care pot spori efectele muncii pe care acestea o desfășoară în comunitățile de romi și în societate, în general. Capitolul cinci prezintă o serie de bune practici preluate din diferite experiențe de la nivel național și european, cu referire la țări și surse. Ultimul capitol se concentrează pe un set de recomandări pe care proiectul Net-Kard îl evidențiază ca fiind crucial pentru activitatea desfășurată de către aceste entități în lupta împotriva discriminării comunităților de romi. Ghidul conține, de asemenea, o listă de link-uri utile pentru a ajuta cititorii.

Contextul: ONG-urile ca parteneri-cheie

Populația de romi reprezintă unul dintre grupurile cele mai vulnerabile. Este expusă sărăciei și excluziunii sociale și este minoritatea etnică cea mai respinsă social din Europa. Acest lucru este parțial cauzat de lipsa activităților de prevenire, a mecanismelor de conștientizare și de lipsa atenției acordată victimelor discriminării. ONG-urile și asociațiile de romi, datorită relației strânse pe care o au cu comunitățile de romi, sunt potențiali actori-cheie în lupta împotriva discriminării acestor grupuri și, de asemenea, servesc drept parteneri cheie în colaborarea cu alte entități publice sau private. Aceste entități încă se confruntă cu bariere care împiedică progresul și diminuează impactul pozitiv, deși nu le subminează în totalitate munca depusă. Efortul făcut de aceste asociații și capacitatea lor de a depăși unele dintre aceste bariere, le transformă în motoare importante ale diferitelor practici și metodologii, unele deosebit de inovatoare, dar, uneori, insuficient cunoscute în sectorul social. În termeni de parteneriat sau de rețea, acestea acționează de obicei ca organizații strategice în dezvoltarea de acțiuni în comunitățile romi, mai ales la nivel local, dar chiar și aici putem identifica atât bariere, cât și alianțe importante, unele dintre ele la nivel de luare a deciziilor.

Acest ghid se dorește a fi un instrument pentru ONG-uri și asociațiile romilor. Acesta nu este doar informativ, ci este conceput ca un instrument de lucru pentru planificarea acțiunilor de teren, în special a acțiunilor strategice cu scopul de a combate discriminarea comunităților de romi.

1. Conștientizarea

Romii reprezintă unul dintre grupurile etnice cele mai vulnerabile la nivel național și european. Creșterea gradului de conștientizare a societății majoritare, inclusiv a profesioniștilor cheie în diferite domenii este una dintre sarcinile cele mai relevante întreprinse de ONG-uri/asociațiile de romi și de alți actori relevanți la nivel național și local.

În cele ce urmează este prezentat un set de proceduri proactive în care ONG-urile/asociațiile de romi pot juca un rol esențial:

- **Monitorizarea politicilor sociale și lobby:**

ONG-urile/Asociațiile romilor pot juca un rol vital în monitorizarea politicilor sociale, în măsura în care acestea sunt adesea implicate îndeaproape în punerea lor în aplicare. Există țări în care acest rol este oficializat în strategii, cum ar fi strategiile naționale de integrare a romilor și, de asemenea, prin intermediul altor strategii locale și naționale. Această participare este importantă atunci când se angajează în activitatea de lobby și influențarea procesului de luare a deciziilor. În mod similar, participarea lor poate contribui la definirea măsurilor de promovare a recunoașterii practicilor discriminatorii și la monitorizarea efectelor și materializării acestor practici.

Aceste organizații pot juca un rol important în punerea în aplicare a directivei privind egalitatea rasială (Directiva UE 2000/43/EC). În conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din această directivă, ONG-urile care au un interes legitim, au dreptul legal de a acționa în numele sau în sprijinul reclamantului, cu aprobarea acestuia. În termeni simpli, ONG-urile care luptă pentru drepturile omului pot reprezenta în mod legal sau pot sprijini victimele rome discriminate.

- **Campanii de conștientizare/acțiuni:**

Creșterea gradului de conștientizare rămâne o strategie esențială în comba-

terea discriminării comunităților de romi și promovarea unei înțelegeri mai profunde a acestui grup. Aceste acțiuni pot fi efectuate la nivel național, local și în parteneriat cu alte organisme publice și private și pot să se concentreze pe diferite grupuri țintă. Este important să reținem că aceste acțiuni pot viza cetățeni romi și ne-romi, aceștia din urmă fiind cetățeni obișnuiți, nu numai profesioniștii cheie.

La proiectarea unei campanii este important să se clarifice grupul țintă și caracteristicile sale pentru a se asigura că mesajul transmis în vederea schimbării mentalităților oamenilor este transmis mai departe. Selecția grupului țintă depinde de scopul pe care entitatea dorește să-l realizeze prin campanie.

De vreme ce implicarea grupului țintă este esențială pentru o campanie eficientă, participarea comunităților de romi este o obligație în proiectarea unei campanii de creștere a gradului de conștientizare puternice și de succes.

- **Acțiuni de instruire și asistență tehnică:**

ONG-urile joacă un rol important în oferirea de activități de formare și de lucru în comun cu toate grupurile profesionale responsabile de garantarea egalității și, prin urmare, astfel de activități sunt una dintre pietrele de temelie ale intervenției care trebuie să se concentreze pe formarea și creșterea gradului de conștientizare a grupurilor de profesioniști.

ONG-urile pot oferi informații și asistență populației rome, consiliere cu privire la procedurile de urmat în cazul în care sunt victime ale discriminării, și cu privire la principalele structuri care îi pot ajuta în aceste cazuri, și chiar sprijin în instanța de judecată să-și apere dreptul lor la egalitate de tratament așa cum este menționat mai sus. Acest tip de asistență tehnică poate fi furnizat altor grupuri (organizații de sănătate, servicii sociale, de poliție, și așa mai departe) care lucrează cu aceste comunități.

Obiectivul cadru al acestor acțiuni este de a arăta populației rome și altor cetățeni, importanța raportării tuturor cazurilor de discriminare. Mai întâi de toate, relevând fenomenul de discriminare, care este adesea asociat cu infracțiuni motivate de ură, va activa sistemul de justiție și va crește gradul de conștientizare al tuturor actorilor relevanți (decidenți în domeniul politicilor publice, poliție, media, avocați, etc.) cu privire la faptul că discriminarea este o problemă tangibilă care trebuie să fie combătută. În al doilea rând, potențialele victorii juridice vor încuraja alte victime să iasă în față, demonstrând că este

posibil să se obțină dreptatea și, de asemenea, că nu sunt singure în această luptă.

- **Publicații și documente tematice:**

ONG-urile sunt o sursă importantă de expertiză și abilități, dar, uneori, aceste cunoștințe sunt împărtășite doar între ele. Este important să se facă schimb de resurse informaționale și tehnice cu alte organizații și în special cu instituții de stat care au potențialul de a integra și transmite cunoștințele produse de ONG-uri, de exemplu, „bune practici”, în cadrul sistemului.

- **Încurajarea înființării de asociații de romi:**

Asociațiile romilor sunt în prezent unul dintre cele mai bune moduri de a promova participarea socială a comunităților de romi, deoarece: 1) asociațiile sunt adesea primele care abordează problemele romilor; și 2) au capacitatea de a face comunitățile de romi conștiente de propriile nevoi și de capacitatea lor de a-și rezolva problemele și de a promova propria lor dezvoltare.

- **Promovarea participării comunităților de romi, oferindu-le o voce:**

Participarea comunităților de romi trebuie să aibă în vedere exercitarea drepturilor de cetățenie și puterea reală de a-și transfera interesele și așteptările lor în acțiune colectivă. Concentrarea pe participarea activă a comunităților de romi și a asociațiilor acestora, nu numai atunci când se efectuează analize de situație, ci, de asemenea, ca o modalitate de a prezenta mărturii reale și de a monitoriza și evalua acțiunile (împuternicire), reprezintă o procedură strategică.

Lucrul „cu” și nu „pentru” este esențial pentru o intervenție socială efecace, deoarece romii trebuie să fie actori activi în propriul proces de incluziune. Participarea acestor cetățeni în definirea de măsuri și acțiuni sociale, precum și în punerea lor în aplicare este un drept și reprezintă garanții că „vocea” lor este auzită și că interesele lor reale sunt protejate.

- **Promovarea/medierea în comunitățile de romi în vederea accesului la diferite sectoare, cum ar fi educația, sănătatea și altele:**

ONG-urile sunt actori-cheie în eliminarea barierelor cu care încă se confruntă comunitățile de romi în obținerea accesului la servicii generale. În acest sens, este important ca ONG-urile să devină conștiente de necesitatea de a lucra în comun și de a colabora cu aceste servicii, atunci când un proiect sau o activitate este în curs de dezvoltare. Un exemplu de acest tip de cooperare este mediatorul rom, o entitate care există în mai multe state membre ale Uniunii

Europene. Rolul mediatorilor este de a îmbunătăți accesul comunităților de romi la o serie de servicii publice, cum ar fi educația, asistența medicală, etc. susținerea medierii interculturale fiind o strategie-cheie atunci când se promovează o legătură directă între comunitățile de romi și majoritatea societății. De aceea, este important să se promoveze implicarea mediatorilor romi în procesul de dărâmare a barierelor, deoarece aceștia sunt actori-cheie care au o bună cunoaștere a comunităților de romi și a mediului social în ansamblu. Mediatorii romi pot avea un rol esențial în adaptarea implementării la firul ierbii a instrumentelor și metodologiilor utilizate în intervenția socială la situația reală a comunităților de romi. Cu toate acestea, nu trebuie să pierdem din vedere faptul că mediatorii sunt considerați a fi o soluție temporară, scopul final fiind ca aceste comunități de romi să aibă acces direct la servicii fără a fi nevoie de intervenția mediatorului. În acest scop, serviciile ar trebui să fie adaptate pentru a servi toți cetățenii în mod egal, răspunzând nevoilor specifice ale oamenilor.

- **Crearea de rețele:**

Întreaga societate trebuie să contribuie la rezolvarea problemelor care afectează romii și acestea trebuie să fie abordate într-o manieră sistemică în care toți actorii interacționează iar acest lucru include factorii de decizie, profesioniștii, comunitățile și asociațiile de romi. Este important să se îmbunătățească cooperarea între acești diferiți agenți ca o modalitate de a utiliza pe deplin resursele, să se împartă responsabilitățile ca intervenția socială să fie mai eficientă și utilă.

- **Cooperarea cu mass-media pentru a preveni stereotipurile:**

Implicarea activă a media este esențială având în vedere rolul lor în formarea de opinii și, prin urmare, aceasta trebuie să fie conștientizată, împreună cu societatea, în general.

Cooperarea cu ONG-urile este esențială în portretizarea unei imagini reale a comunităților de romi, eliminând miturile care predomină încă în societate și crescând respectul pentru diversitate și dialog intercultural. Acest lucru poate fi realizat prin implicarea comunităților romi și transformarea lor în figuri principale în transmiterea de imagini pozitive. Aceasta ar putea include promovarea tradițiilor, practicilor, activităților lor și, de asemenea, a problemelor lor. Crearea de oportunități pentru comunitățile de romi în vederea exprimării și împărtășirii bogăției lor culturale va contribui la schimbarea noțiunilor preconcepute pe care societatea le are despre ele. ONG-urile romi sunt un bun intermediar între jurnaliști și comunitate și adesea jurnaliștii caută ONG-urile atunci când se ocupă de subiecte legate de romi.

2. Principalele bariere și sugestii pentru a le depăși

Munca realizată de ONG-uri/asociațiile de romi a întâmpinat anumite bariere în lupta împotriva discriminării comunităților de romi. Unele dintre aceste obstacole sunt legate de zone izolate, cum ar fi intervenții specifice sau munca unor profesioniști, iar altele sunt în relație cu aspecte generale, cum ar fi lunga istorie de excluziune a comunităților de romi și, de asemenea, unele strategii și măsuri politice care au vizat aceste comunități. Aceste obstacole s-au agravat în timp și efortul depus de către statele membre ale UE pentru a defini și a pune în aplicare strategii naționale pentru incluziunea comunităților de romi este încă foarte recent și cu puțin impact măsurabil. În ultimele decenii, de către ONG-uri proiecte și acțiuni în acest domeniu au fost realizate de o manieră fragmentară, și nu au fost incluse într-o strategie mai cuprinzătoare și integrată.

În cele ce urmează sunt prezentate unele dintre obstacole și căile de depășire a acestora:

- **Imaginea stereotipală pe care majoritatea societății o are despre comunitățile de romi**

Romii sunt în general considerați un grup omogen identificat exclusiv după etnia lor. Aceștia nu sunt considerați ca indivizi cu caracteristici diverse din diverse puncte de vedere. Pentru a înrăutăți lucrurile, imaginea stereotipală a romilor este negativă, și este învățată prin socializare. Sunt imagini care pot declanșa prejudecăți ce acționează ca bariere în incluziunea socială a acestor comunități, astfel încât un pas important și indispensabil care trebuie făcut constă în a mobiliza toate părțile interesate pentru a elimina această imagine și pentru a construi una reală.

- **Imaginea stereotipală a comunităților de romi în media**

Având în vedere puterea media de a influența societatea, modul în care media prezintă romii are importanță vitală. Stereotipurile negative ale romilor sunt de

obicei găsite în media generalistă. Cu toate acestea, nu putem da vina doar pe media pentru discursurile rasiste și legitimarea practicilor discriminatorii față de persoane de etnie romă. În realitate aceste discursuri trebuie să fie utilizate pentru a disemina o percepție pozitivă a acestor comunități. Media este un partener-cheie pentru ONG-uri pentru a construi și a promova o imagine nouă și diversă a comunităților de romi și pentru a prezenta exemple pozitive de incluziune a acestor comunități.

- **Lipsa de prioritate politică privind comunitățile de romi**

La modul general, una dintre barierele majore se află în sectorul politic și în atenția politică acordată acestor comunități. În primul rând, în cele mai multe țări, nu există nicio oportunitate pentru aceste comunități de a participa la procesul politic de la nivel național sau local. În al doilea rând, vulnerabilitatea economică și socială a acestor comunități explică lipsa lor de putere politică și îi ține departe de agenda politică. Acest lucru are un impact semnificativ asupra dezvoltării și punerii în aplicare a măsurilor care vizează aceste comunități. Este important să se definească în mod eficient și să se creeze un spațiu adecvat pentru participarea ONG-urilor și a comunităților de romi în procesul de luare a deciziilor.

- **Lipsa de sustenabilitate economică**

ONG-urile și asociațiile de romi se confruntă cu numeroase dificultăți în asigurarea de sprijin financiar pentru munca lor și sunt extrem de dependente de programele de finanțare, surse alternative de finanțare pentru a sprijini activitățile lor fiind la fel de greu de găsit. Finanțarea insuficientă duce în general la întreruperi în programul de finanțare și are un impact negativ asupra așteptărilor beneficiarilor. De fapt, finanțarea și parteneriatul discontinue sunt responsabile pentru dificultățile întâmpinate în elaborarea planurilor de acțiune integrate, cu rezultate pe termen lung și durabile și în implementarea unei abordări integratoare și diseminarea bunelor practici.

O altă problemă este că multe ONG-uri nu au resursele sau abilitățile necesare pentru a oferi un sprijin real victimelor discriminării, pentru a înainta plângeri sau pentru a ajuta și ghida victimele pe parcursul procesului de soluționare a litigiilor. Unele sisteme juridice încurajează avocații să furnizeze servicii pro bono grupurilor vulnerabile iar acești avocați ar putea lucra eficient în parteneriat cu ONG-urile pentru a asigura o protecție adecvată pentru romi și grupurile vulnerabile, în general.

- **Atitudinea paternalistă a unor ONG-uri**

În unele țări (Portugalia, de exemplu), ONG-urile adoptă uneori o atitudine protectoare față de comunitățile de romi, antrenând astfel o atitudine paternalistă care limitează participarea lor. Acest lucru se întâmplă atunci când ONG-urile consideră că unele comportamente în comunitățile de romi sunt legitime din cauza specificităților culturale sau ei cred că știu ce este cel mai bine pentru aceste comunități. În ambele cazuri, sunt ridicate bariere care limitează participarea și incluziunea socială a acestor grupuri.

Legat de acest lucru, este important să se atragă atenția asupra lipsei de încredere din partea unor profesioniști în ceea ce privește activitatea desfășurată cu comunitățile de romi și prioritatea scăzută pe care o acordă creșterii gradului de conștientizare a aspectelor de cultură romă și a diversității culturale. În cele din urmă, dorim să remarcăm folosirea insuficientă a mediatorilor romi, la nivel local, pentru facilitarea activităților sau, la cealaltă extremă, volumul de muncă excesiv al unor mediatori romi și lipsa de resurse puse la dispoziția lor pentru a-și desfășura munca.

- **Eșecul în punerea în aplicare a legislației naționale și europene anti-discriminare**

În ciuda legislației naționale și a directivelor europene adoptate pentru combaterea discriminării, acestea nu sunt întotdeauna puse în aplicare sau monitorizate. Această situație a permis dezvoltarea segregării și a practicilor discriminatorii, cum ar fi școlile destinate exclusiv copiilor romi.

- **Mecanisme de raportare a cazurilor de discriminare**

O victimă a discriminării poate raporta cazul său autorității naționale competente numită organism de egalitate. De obicei, plângerile trebuie să conțină o serie de elemente care trebuie luate în considerare ca un posibil caz de discriminare. Cei mai mulți oameni nu cunosc procedurile care se aplică la raportarea discriminării sau cum să formuleze o plângere valabilă. ONG-urile și autoritățile guvernamentale sunt cele în măsură să desfășoare activități pentru a furniza mai multe informații cu privire la legislația și procedurile anti-discriminare disponibile pentru comunitățile de romi. În plus, în conformitate cu articolul 13 alineatul (2) din Directiva privind egalitatea rasială, organismele de promovare a egalității trebuie să ofere asistență independentă victimelor discriminării, pentru a putea depune plângeri de discriminare

În pagina de web Equinet (Rețeaua europeană a organismelor de egalitate) este posibil să se identifice toate organismele de la nivel european, la care victima poate raporta cazul de discriminare rasială: <http://www.equineteurope.org>

Având în vedere toate barierele menționate mai sus, atragem atenția asupra următoarelor sugestii și propuneri pe care ONG-urile le pot utiliza pentru a depăși aceste bariere:

- Utilizarea și diseminarea de bune exemple de incluziune a romilor, în scopul de a lupta împotriva percepțiilor negative care încă există în societate față de aceste comunități;
- Evidențierea necesității de formare privind combaterea discriminării și cunoașterea culturii romilor pentru profesioniștii care lucrează în ONG-uri. ONG-urile pot fi, de asemenea, formatori ai altor profesioniști cu privire la aceste subiecte;
- Creșterea importanței formării pe probleme de diversitate, anti-discriminare și combaterea stereotipurilor, cât mai timpuriu cu elevii și derularea de campanii de sensibilizare și acțiuni care vizează publicul larg;
- Încurajarea pregătirii profesionale a mediatorilor romi și recunoașterea medierii ca o profesie. Mediatori romi sunt actori-cheie în facilitarea colaborării între comunitățile de romi și ONG-uri și prin munca lor, ei pot ajuta la dărâmarea stereotipurilor pe care le au ambele grupuri;
- Colaborarea directă cu comunitățile de romi în abordarea practicilor existente, ex. slaba participarea școlară, informarea cu privire la drepturi, solicitări și proceduri pentru raportarea situațiilor de discriminare;
- Creșterea gradului de conștientizare cu privire la problemele care afectează comunitățile de romi folosind sprijinul media și altor canale de informare, cum ar fi internetul și mediile de socializare, pentru a sublinia aspectele pozitive;
- Realizarea unor proiecte trans-naționale, naționale și locale care îmbunătățesc schimbul de bune practici în combaterea discriminării împotriva comunităților de romi.

3. Instrumente de intervenție și metodologii

Combaterea discriminării împotriva comunităților de romi și facilitarea incluziunii sociale a acestora trebuie să fie considerate ca obiective cadru atunci când se lucrează cu romii. Prin urmare, acestea reprezintă o muncă constantă și continuă, care ar trebui să stea la baza celor mai multe dintre activitățile implementate.

Din punct de vedere metodologic și al experienței de lucru este esențial să se **promoveze participarea și implicarea comunităților de romi** în proiectele și acțiunile desfășurate. În cazul în care strategia este destinată îmbunătățirii și sporirii abilităților deja existente în aceste comunități - este o oportunitate de a promova colaborarea între profesioniști și comunitățile de romi, unde primii pot învăța de la aceștia din urmă.

Mediatorii/facilitatorii romi ar trebui să fie utilizați pentru a îmbunătăți activitatea desfășurată de către diferite organizații în comunitățile romi. Un volum foarte mare de muncă rămâne de făcut în interiorul comunităților, în măsura în care acestea trebuie să își asume un rol-cheie în reducerea stereotipurilor. Combaterea discriminării este o sarcină care implică mulți jucători și comunitățile de romi nu trebuie să fie lăsate în afara acestui proces. Una dintre principalele responsabilități ale mediatorilor și facilitatorilor este de a oferi informații comunităților de romi, nu numai cu privire la drepturile și îndatoririle lor, dar, de asemenea, cu privire la procedurile pe care trebuie să le urmeze atunci când se raportează situații de discriminare.

Mediatorii/facilitatorii romi joacă un rol important în **școli**, în unele țări europene, o practică care ar trebui să fie instituționalizată (adică mediatorii să devină membri cu drepturi depline ai corpului didactic), cu sprijinul personalului școlii. Instruirea specifică în acest sens ar trebui să fie, de asemenea, oferită profesorilor, pentru a preveni și combate orice prejudecată pe care aceștia ar putea să o aibă cu privire la populația romă.

ONG-urile joacă, de asemenea, un rol important ca sursă de **date cu privire la discriminare și în atragerea atenției asupra cazurilor de discriminare**. Ele adună cazuri de discriminare împotriva romilor în timpul anului și pe unele le publică într-un raport anual. Raportul poate fi prezentat în general autorităților responsabile pentru combaterea discriminării și avocaților, mediei, poliției, etc. Aceste documente pot fi folosite ca dovezi ale discriminării cu informații specifice și utile pentru lobby și activitatea de advocacy.

Raportul Anual privind Discriminarea și Comunitatea de romi (Spania)

http://www.gitanos.org/centro_documentacion/publicaciones/fichas/100777.html.es: publicat din 2006 de către Fundación Secretariado Gitano. Obiectul principal al raportului constă în informarea Guvernului și societății în general, și în a crește conștientizarea și a denunța discriminarea de zi cu zi cu care se confruntă comunitatea romă, prezentând aceste cazuri care poartă dovada încălcării dreptului fundamental la egalitate. Această publicație reprezintă și o voce a victimelor discriminării care trebuie să fie apărute și susținute, căutând soluții la această problemă socială și contribuind la crearea unei societăți mai drepte.

ONGurile din domeniul lobby și advocacy pot avea impact și în domeniul anti-discriminării.

Cooperarea între ONG-urile de romi și administrația publică privind asistarea victimelor discriminării (Spania)

Crearea Rețelei de Centre de Asistență pentru Victimele Discriminării de către Consiliul pentru Promovarea Egalității de Tratat și Non-Discriminării pe Motive de Rasă sau Origine Etnică.

Una dintre cele mai importante linii de lucru a Consiliului este de a oferi asistență independentă victimelor discriminării directe sau indirecte bazată pe rasă sau origine etnică, în procesarea plângerilor acestora. În iunie 2010 a fost creată Rețeaua de Centre de Asistență pentru Victimele Discriminării pe bază de Rasă sau Origine Etnică. Această rețea este formată din diferite ONG-uri, inclusiv ONG-uri rome, toate colaborând pentru a asigura egalitatea de tratament pentru diferite grupuri vulnerabile.

Rețeaua de Centre de Asistență pentru Victimele Discriminării pe bază de Rasă sau Origine Etnică a fost creată pentru a permite membrilor din rețea să încheie un protocol de acțiune comună bazat pe un manual de servicii.

Crearea de rețele reprezintă o cale eficientă atunci când ne ocupăm de aspecte multidimensionale, cum ar fi discriminarea și este, de asemenea, un instrument important de intervenție pentru a promova participarea diferitelor părți interesate, în împărțirea responsabilităților și resurselor și definirii mai clare a soluțiilor pentru o problemă care este comună tuturor partenerilor.

În continuare sunt prezentate unele din punctele forte ale acestui tip de cooperare:

- Rețeaua curentă de mediatori și facilitatori comunitari, joacă un rol cheie în construirea de „punți” între comunitățile de romi și ONG-uri, în scopul de a promova o mai mare înțelegere și apropiere între cele două grupuri. Networking-ul cu acești agenți promovează schimbul de cunoștințe asupra culturii romilor, legislației și a mecanismelor disponibile pentru combaterea discriminării. Pentru a avea mai multă coerență, munca de mediere ar trebui să fie reglementată din punct de vedere legal așa cum este deja cazul în unele țări europene.
- Implicarea entităților publice și private în promovarea intervenției strategice și integrate în diferite sectoare ale societății este de asemenea esențială în lupta împotriva discriminării comunităților de romi. Stereotipurile despre comunitățile de romi în sectoare-cheie, cum ar fi locuirea, împiedică incluziunea socială a acestora. Implicarea acestor părți interesate poate oferi soluții pentru aceste probleme, nu numai la nivel micro (intervenție la firul ierbii), ci și la nivel macro (schimbarea politicilor și a măsurilor sociale). În acest sens, intervențiile la nivel local și la nivel global trebuie să se îmbine armonios astfel încât să faciliteze un proces de jos în sus și de sus în jos.

4. Nevoi de formare

Formarea este una dintre cele mai importante modalități de a acumula cunoștințe pe tema egalității, a drepturilor omului și a discriminării, deoarece ajută la dezvoltarea competențelor profesionale și la îmbunătățirea abilităților personale. O varietate de metode de formare pot contribui semnificativ la realizarea unei munci de calitate, generând idei noi și sprijinind identificarea de priorități.

Cine trebuie să participe la formări când vorbim despre probleme ale romilor/minorităților? Ar trebui să începem cu romii înșiși. Comunitățile de romi trebuie să aibă o mai bună cunoaștere a legii, nu numai în domeniul discriminării, dar, de asemenea, în ceea ce privește regulile instituționale și procedurile de lucru. În plus față de comunitățile de romi, scoatem în evidență alte grupuri țintă pentru formare, cum ar fi ONG-urile, profesioniștii din mass-media, profesioniști din serviciile publice și anume profesorii și administratorii de școli, gardienii, polițiștii, judecătorii, avocații și profesioniștii din centrele de angajare.

Implicarea formatorilor romi în acest proces este esențială, deoarece aceștia sunt membri ai comunității și pot acționa ca modele de urmat pentru participanții romi și ne-romi. Prin urmare, formarea de formatori de etnie romă (în număr mai mare), destinați să lucreze în domeniul formării profesionale și educației non-formale este o responsabilitate foarte importantă a organizațiilor publice și private.

În ceea ce privește subiectele de formare, în plus față de legislația anti-discriminare am dori să subliniem următoarele: istoria și cultura romilor, rolul mediatorilor romi, particularitățile culturale, cetățenia (inclusiv drepturile fundamentale), educația interculturală și cooperarea. De asemenea, drepturile omului și legislația anti-discriminare ar trebui să fie obiect obligatoriu în curricula universitară pentru studiile din domeniul sănătății și educației. În plus față de această pregătire universitară inițială, personalul care lucrează în instituțiile publice trebuie de asemenea să participe la formări în domeniul drepturilor omului și legislației anti-discriminare.

În ceea ce privește ONG-urile, formarea ar trebui să se concentreze pe următoarele domenii:

- Cultura și istoria romilor la nivel național și european;
- Politici de integrare la nivel național și european;
- Practici pentru finanțare și strângere de fonduri;
- Crearea de rețele;
- Drepturile omului;
- Planificarea strategică;
- Monitorizarea strategică;
- Litigii strategice;
- Advocacy.

Ar trebui utilizate metodologii participative și interactive de formare care implică situații practice (inclusiv experiențe personale) și, acolo unde este posibil, desfășurarea de vizite în teren.

În cele din urmă, trebuie subliniat faptul că formarea nu este în mod exclusiv suficientă pentru a realiza schimbarea, ci acest lucru ar trebui să fie privit mai degrabă ca un mecanism de sprijin pentru implementarea de politici și standarde ale ONG-ului.

5. Bune practici

Acest capitol include unele bune practici pentru a combate discriminarea împotriva comunităților de romi. În primul rând, aceste practici sunt măsurabile, obiectivele lor sunt clare, au un succes notabil și sunt, sperăm, replicabile în fiecare țară.

Denumirea:

Proiect pentru Mediatorii Municipali

Promotor/Șeful Organizației: ACIDI, IP

Țara: Portugalia, 21 municipii

Descriere

Acest proiect este rezultatul unui parteneriat între ACIDI, municipii și societatea civilă de la nivel local, pentru formarea mediatorilor romi și pentru a-i folosi în municipii, în vederea furnizării servicii de incluziune a romilor, garantându-se astfel stabilirea unei relații strânse între serviciile și organizațiile locale și comunităților locale de romi. Autoritățile naționale și locale, organizațiile societății civile și ale comunităților de romi lucrează împreună în acest proiect. Acesta permite colaborarea între entitățile responsabile pentru fonduri europene, autoritățile naționale responsabile de monitorizarea problemelor comunităților de romi, organizații ale societății civile și municipii care sunt mai familiarizate cu nevoile locale.

Scopul proiectului este de a îmbunătăți accesul comunităților romi la infrastructură, servicii locale și de a promova egalitatea de șanse, dialogul intercultural și coeziunea socială prin angajarea de mediatorii romi de către mai multe municipii din Portugalia.

În continuare sunt prezentate unele rezultate ale proiectului:

- Mediatorii contribuie la îmbunătățirea cunoștințelor legate de cultura romilor și nevoia de servicii publice;
- Mediatorii promovează soluții mai potrivite, cu participarea comunităților de romi;
- Mediatorii facilitează accesul comunităților de romi la servicii și resurse publice;
- Mediatorii facilitează participarea comunităților de romi în procesul de luare a deciziilor.

Contact: Biroul de Sprijin pentru Comunitățile de Romi. Tel: +351 218 106100

Pagină web: <http://www.acidi.gov.pt>

Denumirea:

Programul „Escolhas” (Opțiuni)
și facilitatorii comunitari romi

BUNE
PRACTICI

Promotor/Șeful Organizației

ACIDI, IP

Țara

Portugalia – nivel național

Descriere

Acest program a fost recunoscut ca o bună practică la nivel european și internațional. Acesta este un program guvernamental, creat în 2001, administrat și coordonat de către Înaltul Comisariat, cu scopul de a promova integrarea socială a copiilor și tinerilor din medii sociale defavorizate - mulți dintre ei sunt descendenți ai imigranților și membri ai comunităților de romi. Obiectivul general al acestui program este de a promova egalitatea de șanse și incluziunea socială a beneficiarilor programului. În prezent în a cincea fază, programul sprijină 140 de proiecte locale, dintre care 85 vizează comunitățile de romi

Contact

Tel: +351 218 103 060

Pagină web

<https://www.programaescolhas.pt>

Denumirea:

Acțiuni de sensibilizare

Promotor/Șeful Organizației: EAPN Portugalia

Țara: Portugalia

Descriere

Implicarea comunităților de romi și încurajarea participării altor profesioniști din domenii diferite de intervenție.

EAPN Portugalia are un plan strategic¹ pentru problemele romilor. Această organizație se angajează în diferite tipuri de acțiuni care vizează (și care lucrează cu) comunitățile de romi și comunitatea majoritară. Aceste acțiuni au drept scop conștientizarea situației romilor, combaterea prejudecăților și stereotipurilor negative legate de comunitățile de romi, obiectivul final constând în dezvoltarea unei societăți interculturale și a respectului pentru diferență. Aceste acțiuni se concentrează pe activitățile de informare, de formare și de conștientizare. Grupurile țintă sunt foarte diverse, dar ele constau din profesioniști din domenii diferite de intervenție, simpli cetățeni, cetățeni de etnie romă (femei, tineri, părinți și așa mai departe).

Dorim să precizăm faptul că EAPN Portugalia a fost solicitată pentru a dezvolta aceste tipuri de acțiuni pentru studenții care vor fi viitorii profesioniști din aceste domenii (social și de sănătate). Aceasta este și o modalitate de a pregăti viitorii profesioniști și de a atrage atenția asupra faptului că există cursuri care susțin dezvoltarea acestor cunoștințe.

În cele din urmă, am dori să menționăm că unele dintre aceste acțiuni sunt realizate în parteneriat cu alte ONG-uri, autorități locale, persoane publice, universități, asociații de romi și altele.

Contact: +351225420800

Pagină web: <http://www.eapn.pt>

1.- Planul Strategic implementat este pentru perioada 2012-2015 și este inclus în Planul Strategic al organizației.

Denumirea:

Curs de etică profesională

BUNE
PRACTICI

Promotor/Șeful Organizației

ADIS - Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Socială

Țara

România

Descriere

ADIS (Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Socială), în parteneriat cu mai multe facultăți de medicină și farmacie, a promovat predarea unui modul numit Etică și non-discriminarea grupurilor vulnerabile în sistemul de sănătate.² Acest curs se ocupă cu subiecte legate de fenomenul discriminării, pentru a pregăti mai bine studenții să lucreze cu pacienți diverși, în special romi, și pentru a preveni în viitor discriminarea din domeniul medical.

Contact

office.adis@yahoo.com

Pagină web

<http://adis.org.ro/en/news/ethics-and-nondiscrimination-in-health-starts-in-school>

2.- Etică și non-discriminarea grupurilor vulnerabile în sistemul de sănătate

Denumirea:

Consiliul de Stat pentru Romi

Promotor/Șeful Organizației

Ministerul Sănătății, Serviciilor Sociale și Egalității din Spania

Țara

Spania

Descriere

Scopul acestui Consiliu de Stat este de a oficializa colaborarea și cooperarea mișcării asociative a romilor cu Administrația Generală a Statului. Consiliul are o structură inter-ministerială, cu rol consultativ, și putere de consiliere și este subordonat Ministerului Sănătății și Politicii Sociale. El servește drept canal instituțional de colaborare și cooperare între Administrația de Stat Generală și ONG-urile romilor pentru dezvoltarea politicii sociale. Această politică ar trebui să stimuleze o abordare globală a nevoilor populației de romi, atât prin asigurarea egalității de șanse în ceea ce privește politicile generale cât și prin politici care vizează în mod specific populația de etnie romă.

Contact

consejogitano@msssi.es

Pagină web

<http://www.msssi.gob.es/ssi/familiasInfancia/inclusionSocial/poblacionGitana/consejoEstGitano.htm>

Denumirea:

Grupul de Consultanță pentru Integrarea
Comunităților de Romi

BUNE
PRACTICI

Țara

Portugalia

Descriere

Guvernul portughez, recunoscând importanța unui grup de consultare pentru a monitoriza punerea în aplicare a Strategiei Naționale și, de asemenea, pentru a evalua situația socio-economică a comunităților de romi, a decis să creeze (Rezoluția Consiliului de Miniștri 25/2013 din 27 martie 2013) un grup alcătuit din reprezentanți ai diverselor departamente guvernamentale, organe de stat, întreprinderi private și comunități de romi.

Contact

Biroul de Sprijin pentru Comunitățile de Romi

Tel: +351 218 106100

Pagină web

<http://www.acidi.gov.pt/acidi-i-p/-o-grupo-consultivo-para-a-integracao-das-comunidades-ciganas-%E2%80%93-concig->

Denumirea:

Platforma de Management
a Diversității în Poliție

Promotor/Șeful Organizației

UNIJEPOL (and 8 NGOs)

Țara

Spania

Descriere

În 2010, mai multe ONG-uri din Spania și o organizație a Șefilor Poliției Locale au fost de acord să creze o platforma de Management a Diversității în Poliție, pentru a aduce o schimbare în forțele de poliție și a îmbunătăți procedurile de acțiune cu scopul de a garanta o societate diversă, și mai ales cele mai vulnerabile grupuri minoritare, inclusiv romii, primesc tratament egal din partea poliției.

Contact

info@gestionpolicialediversidad.org

Pagină web

<http://gestionpolicialediversidad.org/>

6. Recomandări

ONG-urile sunt actori-cheie din societatea civilă în combaterea discriminării comunităților de romi. ONG-urile au rolul de a monitoriza, evalua și revizui măsurile luate de Guvern și de alte entități (publice și private) pentru a completa eforturile depuse de guverne în combaterea discriminării și pentru a ajuta indivizii și grupurile să își exercite drepturile. Cu scopul de a crește acest rol, propunem o serie de recomandări care credem ca vor contribui la o societate mai echitabilă:

- ONG-urile ar trebui să se implice mai mult în activitatea de analiză a realității din comunitățile de romi, inclusiv de cercetare a barierelor și soluțiilor existente care pot fi puse în aplicare, precum și de cercetare a bunelor practici implementate în Europa.
- ONG-urile pot fi un partener activ în dezvoltarea de politici integrate și coordonate între diferite domenii de intervenție, concepute pentru a permite în mod efectiv exercitarea cetățeniei și eliminarea discriminării și rasismului.
- ONG-urile pot promova participarea efectivă a comunităților de romi prin: munca „cu” în loc de munca „pentru”; colaborarea cu alte ONG-uri și entități pentru a spori eficiența; și furnizarea de informații și oportunități pentru implicarea comunităților de romi ca o parte integrantă a procesului de incluziune.
- ONG-urile ar trebui să prioritizeze crearea de rețele ce implică diferite părți interesate pentru a obține o mai bună înțelegere a nevoilor acestor comunități, să utilizeze resursele în cel mai eficient mod, să promoveze implicarea participanților și să găsească soluții adecvate pentru a promova respectul pentru diferență și diversitate.
- ONG-urile ar trebui să caute noi forme de intervenție și să le consolideze pe cele existente, cum ar fi medierea interculturală, transformându-le în practici comune prin eforturile de a ajunge în cât mai multe locuri la nivel european.

- ONG-urile rome pot juca un rol activ în acordarea de asistență victimelor discriminării. Mulți romi nu depun plângeri de discriminare în general, la organismele publice sau la instanțe. ONG-urile rome sunt organizații în care romii ar trebui să poată să fie mai deschiși să vorbească despre problemele lor, inclusiv în situații de discriminare. Aceste ONG-uri pot servi drept intermediar pentru a transfera aceste plângeri la organisme de egalitate sau la poliție și sunt, de asemenea, în poziția de a oferi victimelor ajutor și consiliere.
- ONG-urile pot oferi asistență tehnică și instruire pentru actorii-cheie în lupta împotriva discriminării: cea mai mare parte a personalului tehnic și șefii administrațiilor și organizațiilor sociale, juriști, avocați, poliție și mass-media, inclusiv asociațiile de romi.
- ONG-urile pot oferi activități de instruire și parteneriate cu toți ceilalți actori-cheie, educând și crescând gradul de conștientizare al profesioniștilor.
- ONG-urile pot promova politici de susținere a progresului egalității de tratament prin monitorizarea legislației anti-discriminare și aplicarea ei constantă.
- ONG-urile joacă un rol-cheie în acțiunile de conștientizare a societății, prin diseminarea informațiilor legate de lupta împotriva discriminării etnice și promovarea egalității de tratament și diferitele campanii de sensibilizare, inclusiv respectarea diversității și promovarea dialogului intercultural.
- ONG-urile pot conduce litigii strategice apărând egalitatea de tratament în instanțele de judecată. Există încă un grad mare de permisivitate, lipsă de acțiune și impunitate, atunci când vine vorba de rasism și discriminare față de comunitatea de romi. Victimele discriminării sunt lipsite de apărare cu privire la drepturile lor sociale de bază, cum ar fi accesul la locuri de muncă și locuințe care sunt cruciale, mai ales în aceste vremuri de criză economică.
- ONG-urile pot colabora cu mass-media, pentru a evita stereotipurile negative legate de comunitățile de romi care au un efect negativ asupra imaginii comunității și sunt o încălcare a principiului egalității. Creșterea manifestarilor anti-rome pe rețelele de internet și sociale, este tot mai îngrijorătoare, iar dificultatea în combaterea acestora este tot mai mare.
- ONG-urile pot ajuta poliția pentru a îmbunătăți comunicarea cu cetățenii de etnie romă luând în considerare faptul că poliția joacă un rol fundamental în garantarea dreptului la egalitate.

- ONG-urile pot monitoriza dacă guvernele respectă obligațiile care le revin în temeiul Directivei 2000/43/CE pentru a crea un organism independent care să promoveze egalitatea de tratament și non-discriminarea.
- ONG-urile pot fi folosite pentru a oferi formare cu privire la legile de promovare a egalității de tratament și nediscriminării; aceste legi sunt încă practic necunoscute și nu sunt aplicate în instanțele de judecată. ONG-urile se pot angaja în acțiuni de formare pentru comunitățile de romi cu privire la cetățenie, discriminare, drepturi, obligații și dialog intercultural.

Bibliografie

Alte cazuri de litigii inițiate de ONG-urile rome:

Discriminarea împotriva unei femei rome, la Curtea Europeană a Drepturilor Omului

http://www.errc.org/en-research-and-advocacy-roma-details.php?article_id=3564&page=5

Cazuri promovate de Centrul European al Drepturilor Omului:

<http://www.errc.org/en-search-results.php?mcountry=0&mtheme=1&mare=3&mkeyword=Enter+keywords+...&ok=OK>

Glosar

Anti-romanismul:

Anti-romanismul sau anti-țigănistul este un alt semn de intoleranță, care include toate formele de ură, discriminare, ostilitate și violență față de acest grup. El se bazează pe prejudecăți și ignoranță și are rădăcini istorice puternice în cultura populară luând forma de stereotipuri, clișee, glume, atitudini peiorative și înjositoare. Este, de asemenea, numit romafobie atunci când este vorba de o faptă penală comisă din ură asupra romilor.

Organizație nonguvernamentală

Făcând abstracție de diferite definiții care există pentru ONG-uri, pentru scopurile noastre, organizațiile non-guvernamentale se referă generic la orice organizație care nu aparține sau nu este legată cu vreun nivel guvernamental. Este corect să spunem că ONG-urile sunt grupuri sociale cu un rol social și politic în cadrul comunității și în societate; ele au o structură juridică formală; sunt legate și conectate la societate sau comunitate prin acte de solidaritate; sunt non-profit; au o autonomie considerabilă. Acesta este un sector în care doar un număr mic de persoane au independență financiară amplă, deoarece resursele celor mai multe organizații depind de sectorul public.

Crearea de rețele

Crearea de rețele reprezintă o metodă de lucru ca răspuns la realitatea complexă, cu multe fațete, ce caracterizează mediul în care entitățile sociale operează. Crearea de rețele necesită un angajament din partea diferitelor organizații care iau parte în a-și uni eforturile pentru a rezolva problemele comune. Pentru ca acest lucru să se întâmple, trebuie să fie adoptate unele atitudini, și anume cooperarea inter-instituțională; disponibilitatea de a accepta și de a căuta noi valori și o nouă modalitate de lucru; schimbarea realităților sociale în care ne desfășurăm activitatea; și gestionarea diferențelor.

Organismul pentru egalitate

Organismele pentru egalitate sunt organizații independente al căror rol este de a asista victimele discriminării, de a monitoriza și de a raporta cu privire la aspectele de discriminare și de a promova egalitatea. Acestea sunt obligate prin lege să promoveze egalitatea și să combată discriminarea în ceea ce privește unul, unele, sau toate criteriile de discriminare acoperite de legislația Uniunii Europene (UE) - sex, rasă și origine etnică, vârstă, orientare sexuală, religie sau credință și invaliditate.

Mediere socio-culturală

Medierea socio-culturală este o acțiune organizată în încercarea de a consolida coeziunea socială. Anumite realități sociale necesită crearea unei figuri cunoscute ca fiind mediatorul, care este responsabil pentru promovarea și facilitarea comunicării între părți, în special atunci când una se află în situație socială în mod particular defavorizată. Activitatea mediatorilor, bazată pe principii interculturale, încearcă să modifice relația dintre părți, consolidând ceea ce au în comun.

Directiva rasială

Directivile UE stabilesc anumite rezultate finale care trebuie să fie obținute în fiecare stat membru. Autoritățile naționale trebuie să adapteze legile lor pentru a îndeplini aceste obiective, dar sunt libere să decidă cum să facă acest lucru. Directivile se pot referi la unul sau mai multe state membre, sau la toate dintre ele. Fiecare directivă precizează data la care legislațiile naționale trebuie să fie adaptate - acordând autorităților naționale timp de manevră în cadrul termenelor pentru ca adaptarea să țină seama de diferitele situații naționale.

Discriminarea directă

Discriminarea directă implică un tratament mai puțin favorabil al unei persoane sau al unui grup în comparație cu altul într-o situație similară pe un criteriu reglementat de o directivă (fie rasial, etnic, religios, convingeri, dizabilitate, vârstă, orientare sexuală).

Discriminarea indirectă

Atunci când o prevedere universal aplicabilă și aparent neutră, criteriu sau practică are un efect mai puțin favorabil asupra unui „grup protejat”. Acest grup, definit prin religie, origine, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală, suferă efecte negative în comparație cu populația generală ca urmare a acestui tratament. Se fac comparații, ca și în cazurile de discriminare directă.

Hărțuirea

Directivele consideră hărțuirea a fi discriminatorie în cazul în care comportamentul nedorit este legat de un criteriu protejat și în cazul în care scopul sau efectul său este de a „încălca demnitatea unei persoane” și/sau pentru a crea „un mediu degradant, intimidant, ostil, umilitor sau ofensator”. Ca o formă de discriminare directă, hărțuirea este menționată în mod expres de directivă pentru a evidenția această formă de discriminare, mai degrabă decât pentru a crea un concept separat de discriminare. În cele mai multe cazuri, problemele de fond sunt tratate de către jurisdicțiile naționale.

Instigarea la discriminare

Instigarea la discriminare pe baza unor criterii protejate este considerată discriminare, chiar și în cazul în care directivele nu prevăd o definiție specifică. Curtea Europeană de Justiție va trebui să clarifice acest concept, mai ales sub aspectul posibilității în care această instigare necesită existența unui ordin sau dacă incitarea sau preferința exprimată pentru a trata anumite grupuri mai puțin favorabil pe unui criteriu protejat este suficientă pentru a constitui discriminare.

Link-uri utile

Pregătit de Dr. Robin Oakley, Consultant în Programul pentru Dialog European (2005), Promovarea Integrării Romilor la Nivel Local: Ghid Practic pentru ONG-uri și Autoritățile Publice, Dialog European, Londra

<http://www.coe.int/t/congress/Sessions/Alliance/RrAJE-Manual.pdf>

Łukasz Bojarski, Isabelle Chopin, Barbara Cohen, Uyen Do, Lilla Farkas and Romanița Iordache (2012) Manual de instruire privind discriminarea: seminarii de creștere a gradului de conștientizare în domeniul non-discriminării și egalității care vizează organizații ale societății civile, PROGRESS (2007 – 2013)

http://www.migpolgroup.com/public/docs/2012%20-%20Training%20Manual_English.pdf

Comisia UE și ONG-uri Rome:

<http://www.euractiv.com/socialeurope/commission-wants-roma-ngos-invol-news-518970>

Consiliul European: Mediatori Romi și ONG-uri:

[https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM/Rec\(2012\)9&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=CM&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864](https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CM/Rec(2012)9&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=CM&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864)

Drepturile Romilor, în Jurnalul Oficial al Centrului European pentru Drepturile Romilor, Decembrie 2012, Provocări de reprezentare: Voci romi în politică, putere și participare, Centrul European Rom de Dreapta, Budapesta

<http://www.errc.org/cms/upload/file/roma-rights-1-2012-challenges-of-representation.pdf>

Rețeaua de monitorizare a drepturilor omului, inițiată de Romani Criss

http://www.romanicriss.org/index.php?option=com_content&view=article&id=373:rețeaua-demonitori-locali-de-drepturile-omului&catid=60:parteneri-romani-criss

Rețeaua "Parteneri sociali pentru sănătate fără discriminare"
<http://adis.org.ro/ro/noutati/etica-i-nondiscriminarea-insntate-incepe-in-coal>

Antidiscriminare.ro: <http://www.antidiscriminare.ro/despre-noi/>

Rapoarte anuale ale FSG

<http://www.gitanos.org/publicaciones/discriminacion12English/>

<http://www.gitanos.org/publicaciones/discriminacion11English/>

<http://www.gitanos.org/publicaciones/discriminacion10English/>

<http://www.gitanos.org/publicaciones/discriminacion09English/>

<http://www.gitanos.org/publicaciones/discriminacion08English/>

<http://www.gitanos.org/publicaciones/discriminacion07English/>

Organisme de promovare a egalității:

Nivel european:

Equinet – Rețeaua europeană a organismelor de promovare a egalității

Site web: <http://www.equineteurope.org>

Spania:

Consiliul pentru Promovarea Egalității de Tratat și Non-Discriminării pe Motive de Rasă sau Origine Etnică

Site web: www.igualdadynodiscriminacion.org

Italia:

Mediatorul Național pe probleme de Egalitate

Site web: <http://www.lavoro.gov.it/ConsiglieraNazionale/Pages/default.aspx>

UNAR - Oficiul de combatere a Discriminării Rasiale

Site web: www.unar.it

România:

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (NCCD)

Site web: www.cncd.org.ro

Portugalia:

Comisia pentru Egalitatea de Șanse în Muncă și Ocuparea Forței de Muncă – CITE

Site web: www.cite.gov.pt

Comisia pentru Cetățenie și Egalitatea Sexelor – CIG

Site web: <http://www.cig.gov.pt/>

Înalta Comisie pentru Imigrație și Dialog Intercultural (ACIDI)

Site web: www.acidi.gov.pt

*Cu sprijin financiar din partea Programului Drepturi
Fundamentale și Cetățenie al Uniunii Europene
Cod proiect Numar: JUST/2012/FRAC/AG/2848*